

Munde, vil man jo tye til Domstolene, for at faae det afgjort. Var det nu, som det hidtil har været ifølge den forrige Lovgivning, at den borgerlige Ære (det vil sige, hvorfor der kunde dømmes 3 Mk.s Bøder) ved et saa stærkt Skjælnemærke var adskilt fra, hvad den forrige Lovgivning kaldte ubesoiede, utilbørlige Udtryk, at enhver Domstol klart vidste at skjælnne herimellem, saa var her endnu fuldt Lys i Æresagen; men her i dette Lovudkast er borgerlig Ære og borgerlig Agtelse og Nedsættelse i Andres Dine eller i borgerlig Agtelse et saa forskjelligt ubestemt Begreb, at Enhver, som f. Ex. faae sin Klædebragt skjult i Trykken anderledes end den er, kunde føle sig krænket ved en Fremstilling, hvori samme var fremstillet paa en eller anden Maade, og han vilde da føre Proces derom, naar han henregne Skigt til hans borgerlige Agtelse. Og hvad vilde da Følgen blive? Ingen anden end den, at Domstolene mortificerede det Hele, og naar det blev mortificeret, saa idømtes Bøderne, og saa fik den private Person derved Erstatning, som havde fundet sig foranlediget til at anlægge Søgsmålet. Men al denne Mængde af Processer, der saaledes kan komme, er, efter min Mening, overflødig for Lovgivningen at befatte sig med. — Hvilken anden Garanti har man ved Taler om Privatlivet end den, at den Private, naar han finder sig foranlediget, kan paatale det, ved at sætte Tale mod Tale, og hvad kan Offentliggjørelsen af deres Forhold, som træde offentligt frem, have med Statens Omsorg for den Private at gjøre, lad den Private selv sørge for det. (Krieger: Det gjør jo ogsaa Loven!). Ja, det gjør den, men Loven her giver tillige den Private Opmuntring til at forfølge dem, som ved Trykken offentliggjøre Noget saadant; thi havde Loven ikke omtalt det, og fastsat bestemte Straffe herfor, saa vilde der ingen Søgsmaal blive. (Katter.) Ja, i Almindelighed ikke. Man skaber netop Forbrydelser ved at forbyde saadanne Ting, som i Grunden ikke ere Forbrydelser —

jeg siger ikke, at det saaledes vil skee ved denne Lov, men det vil formebest den kunne skee; der vil kunne følge en Oversømmelse af Processer om trykte Fornærmelser ifølge denne Lov, og det skal man ikke give Anledning til endnu i høiere Grad end hidtil var Tilfældet; thi jeg finder det meget bedre, saaledes som det var udtalt i den gamle Presseanordning fra 1799, med Hensyn til Classificeringen af de Slags Udtryk, der kunde dømmes som injurierende med Hensyn til borgerlig Ære og andre ubesoiede eller utilbørlige Sigtelser, men her er dette nye Begreb: Agtelse saa aldeles svævende, at man kan derved friste Folk til at anlægge Søgsmaal for den allermindste Ubevidelighed.

Danfær: Jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand er gaaet noget udenfor Ordenen, thi her er ikke Tale om at vedtage disse Paragrapher eller ikke, her er kun Tale om, hvorvidt der istedetfor Ordene „der maa nedsætte den Angrebne i hans Medborgeres Dine“, skal sættes „der maa nedsætte den Angrebnes borgerlige Agtelse“; det er Forskjellen mellem disse Udtryk, hvorom Taleren her dreier sig, hvorimod den ærede Rigsdagsmand gjorde Angreb paa Paragraphen i det Hele og det ligger ikke for nu, som den ærede Taler vist vil erkende. Det var vistnok ogsaa en Hukommelsesfeil af den ærede Taler, naar han gik ud fra, at Bøderne i disse Sager tilfaldt de Private, det blev netop forkastet sidste Gang. Ligeledes kjender vor Lovgivning heller ikke til Erstatning i de private Søgsmaal, hvorom her er Tale.

Rettelser.

- Nr. 137 Sp. 2181 L. 25 og 26 f. o.: „28 Mar“ læs: „25 Mar“.
 — 145 Sp. 2308 L. 11 „skrive det danske Sprog“ læs: „skrive det danske Sprog correct“.
 — 152 Sp. 2420 L. 25 „misligt“ læs: „mitbest“.
 — — Sp. 2421 L. 24 „udgive“ læs: „udpine“.